

AXBOROT ASRIDA YOSHLARNING MA'NAVIY TARBIYASIDA PEDAGOGIK YONDASHUVLAR

Elmurodova Dilnoza Shuhrat qizi

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti katta o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada axborot asrida yoshlarning ma'naviy tarbiyasini shakllantirishda pedagogik yondashuvlarning o'рни va ahamiyati tahlil etilgan. Raqamli texnologiyalar va global axborot oqimi sharoitida yoshlarning dunyoqarashi, qadriyatları va axloqiy qarashlariga ta'sir kuchayib borayotgan bir paytda, ularni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalash dolzarb masalaga aylanmoqda. Maqolada shaxsga yo'naltirilgan, dialogik, axborot-pedagogik va hamkorlik asosidagi yondashuvlarning samaradorligi yoritilgan hamda o'qituvchi va ota-onaning ma'naviy tarbiyadagi roli ochib berilgan.

Kalit so'zlar: ma'naviy tarbiya, yoshlar, axborot asri, pedagogik yondashuv, raqamli ta'lim, qadriyatlar.

АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается роль и значение педагогических подходов в духовно-нравственном воспитании молодежи в эпоху информации. В условиях развития цифровых технологий и глобального информационного потока усиливается влияние на мировоззрение и ценностные ориентации молодежи. В работе анализируются эффективность личностно-ориентированного, диалогического, информационно-педагогического и сотрудничества подходов, а также роль учителя и родителей в духовном воспитании молодого поколения.

Ключевые слова: духовное воспитание, молодежь, информационная эпоха, педагогический подход, цифровое образование, ценности.

ABSTRACT

This article examines the role and importance of pedagogical approaches in shaping the spiritual and moral education of youth in the information age. In the context of rapidly developing digital technologies and the global information flow, young people's worldview, values, and moral beliefs are increasingly influenced by external factors. The paper analyzes the effectiveness of learner-centered, dialogical, informational, and collaborative approaches and highlights the crucial role of teachers and parents in fostering moral and value-based education among the younger generation.

Keywords: moral education, youth, information age, pedagogical approach, digital learning, values.

Hozirgi davrda insoniyat **axborot asrida** yashamoqda. Raqamli texnologiyalar, internet, ijtimoiy tarmoqlar yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylangan. Biroq, bu jarayon nafaqat bilim va ma'lumot olish imkonini beradi, balki ularning ma'naviy dunyosiga, qadriyatlariga va axloqiy qarashlariga ham sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Shu bois, **axborot oqimida yoshlarni ma'naviy yetuk, mustaqil fikrlovchi va milliy qadriyatlarga sodiq shaxslar sifatida tarbiyalash** bugungi pedagogikaning eng muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. **Axborot asrining yoshlar tarbiyasiga ta'siri.** Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlarning dunyoqarashi, fikrlash tarzi va qadriyatlariga kuchli ta'sir ko'rsatmoqda. Internetda mavjud ma'lumotlarning xilma-xilligi orasida foydali va zararli axborotni ajrata bilish yoshlar uchun muhim ko'nikmaga aylanmoqda. Shu nuqtai nazardan, **mediamadaniyat** va **axborot madaniyatini shakllantirish** ma'naviy tarbiyaning ajralmas qismi bo'lib bormoqda. O'qituvchi va tarbiyachilar yoshlarni tanqidiy fikrlashga, axborotni tahlil qilishga va to'g'ri xulosa chiqarishga o'rgatishi zarur.

Ma'naviy tarbiya — bu shaxsda axloqiy fazilatlar, insonparvarlik, vatanparvarlik, halollik, mehr-oqibat, mas'uliyat kabi qadriyatlarni shakllantirish jarayonidir. Pedagogik nuqtai nazardan, ma'naviy tarbiya o'quvchi shaxsini har tomonlama kamol toptirishga xizmat qiladi. O'qituvchi bu jarayonda nafaqat bilim beruvchi, balki **ma'naviy namuna**, shaxsiy fazilatlar bilan yosh avlodga yo'l-yo'riq ko'rsatuvchi inson sifatida faoliyat yuritadi. **Yoshlarning ma'naviy tarbiyasida zamonaviy pedagogik yondashuvlar**. Axborot asrida yoshlarning ma'naviy tarbiyasini ta'minlashda **innovatsion pedagogik yondashuvlar** muhim o'rin tutadi. Ular orasida quyidagilar alohida ahamiyatga ega:

1. **Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv** – har bir yoshning individual ehtiyojlarini inobatga olib, uning ichki ma'naviy dunyosini rivojlantirishga qaratilgan.
2. **Dialogik yondashuv** – o'quvchi va o'qituvchi o'rtasida ochiq muloqot orqali axloqiy qadriyatlarni anglash va mustahkamlash.
3. **Axborot-pedagogik yondashuv** – raqamli vositalar orqali yoshlarni axborotdan to'g'ri foydalanishga o'rgatish.
4. **Hamkorlik pedagogikasi** – o'qituvchi, oila va jamoatchilikning birgalikdagi ta'siri orqali ma'naviy tarbiyani mustahkamlash.
5. **Faol va ijodiy metodlar** – roli o'yinlar, muhokamalar, loyiha ishlari orqali yoshlarning ma'naviy ongini faollashtirish.

Ushbu yondashuvlar yoshlarning ichki dunyosini boyitadi, ularda ijtimoiy mas'uliyat, milliy o'zlik va ma'naviy immunitetni shakllantiradi. **O'qituvchi va ota-onaning hamkorlikdagi roli**. Ma'naviy tarbiya faqat maktab doirasida amalga oshirilmaydi. Ota-ona, o'qituvchi va jamiyat o'rtasidagi **hamkorlik** bu jarayonning muvaffaqiyatini ta'minlaydi. Ota-onalar farzandlariga mehr va e'tibor bilan munosabatda bo'lishi, o'qituvchilar esa ularni to'g'ri yo'naltiruvchi pedagogik ta'sir

ko'rsatishi zarur. Shuningdek, **ijtimoiy tarmoqlarda ota-ona nazoratini** yo'lga qo'yish va yoshlarni **milliy g'oya hamda ma'naviy qadriyatlarga sodiq** bo'lishga o'rgatish muhimdir.

Xulosa qilib aytganda axborot asrida yoshlarning ma'naviy tarbiyasi — zamonaviy ta'lim tizimining eng muhim yo'nalishlaridan biridir. Axborot oqimining kuchayishi sharoitida pedagogik yondashuvlar yoshlarni mustaqil fikrlashga, axborotni to'g'ri tahlil qilishga va milliy hamda umuminsoniy qadriyatlar asosida yashashga o'rgatishi kerak. O'qituvchi bu jarayonda nafaqat bilim beruvchi, balki ma'naviyat targ'ibotchisi sifatida faol ishtirok etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ziyomuhamedov B., To'raqulov M. *Pedagogika asoslari*. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
2. Hasanboyeva O. *Ma'naviy tarbiya nazariyasi va metodikasi*. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2020.
3. UNESCO. *Education and Values in the Digital Era*. – Paris, 2021.